INFORMATOR

URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Wrzesień2013 r.

Przy wykorzystaniu zamieszczonych w „Informatorze UZP" informacji poprzez przedruk całego artykułu bądź jego fragmentów należy: podać autora oraz źródło pochodzenia cytowanego tekstu wskazując na numer „Informatora UZP", rok i miesiąc wydania oraz adres strony internetowej, na której był on opublikowany.
Korzystając z zamieszczonych w „Informatorze UZP" danych, wykresów, zestawień statystycznych itp. należy wskazać wszystkie informacje identyfikujące materiał, z którego zostały one zaczerpnięte.

Spis treści

AKTUALNOŚCI 2
- Nowelizacje ustawy Prawo zamówień publicznych oraz tekst ujednolicony 2
- Kwestionariusz Komisji Europejskiej do przemysłu UE w sprawie udziału przedsiębiorstw unijnych w zamówieniach publicznych w USA 3

PRAWO EUROPEJSKIE 5
Społeczne zamówienia publiczne w ramach OSES 2013 5
OPINIE PRAWNE 9
Zasady oceny przesłanki wykluczenia z art. 24 ust. 2 pkt. 1 ustawy Pzp 9
KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH 12
Zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki na podst. art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a) i b) ustawy Pzp - przykłady naruszeń w świetle najnowszych wyników kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych 12
ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH 30
Bieżące orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej i sądów okręgowych 30
ANALIZY SYSTEMOWE 38
Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych 01.01.2013 – 31.08.2013 38

AKTUALNOŚCI

➢ Nowelizacje ustawy Prawo zamówień publicznych oraz tekst ujednolicony

I. Z dniem 11 września 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, która w art. 8 zmienia ustawę Prawo zamówień publicznych.

W związku z uchwaleniem ww. aktu normatywnego, w ustawie Pzp dokonano dwóch zmian:

1. W art. 67 dodano kolejny przepis ust. 5, zgodnie z którym zamawiający może odstąpić od stosowania przepisów art. 27, art. 68 ust. 2, art. 139 w przypadku zamówień udzielanych w trybie z zamówienia wolnej ręki na dostawy dokonywane na giełdzie towarowej, w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Wprowadzenie powyższego przepisu ma na celu dostosowanie procedury zamówieniowej do specyfiki zamówień dokonywanych na giełdzie towarowej, w toku której nie jest możliwe dochowanie wymogu zawarcia umowy w formie pisemnej z uwagi na anonimowość dokonywania transakcji oraz wymogu złożenia najpóźniej z wraz zawarciem umowy oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu.
2. W art. 138a w ust. 1 zmodyfikowano wyłączenie zamówień dla zamawiających sektorowych poprzez wyraźne wskazanie, iż zamawiający prowadzący działalność wymienioną w art. 132 ust. 1 pkt 1 i 3 nie stosują ustawy do udzielania zamówień sektorowych także na dostawy paliw gazowych oprócz energii elektrycznej i ciepła.

Przedmiotowa zmiana Prawa zamówień publicznych została wprowadzona na etapie prac parlamentarnych. Zmiany te wychodzą naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorstw gazowniczych prowadzących działalność sektorową, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 3 Prawa zamówień publicznych, tj. działalność polegającą na tworzeniu sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją gazu lub dostarczania gazu do takich sieci lub kierowania takimi sieciami. Zmiana w zakresie art. 138 ust. 1a Prawa zamówień publicznych ma na celu

doprecyzowanie przepisu implementującego wyłącznie, które jest dopuszczone w art. 26 lit b dyrektywy 2004/17/WE tzw. dyrektywy sektorowej.

II. W dniu 24 września 2013 r. weszła w życie nowelizacja Pzp, przewidująca wyłączenie obowiązku stosowania jej postanowień do udzielania przez Ministra Sprawiedliwości oraz jednostki organizacyjne Służby Więziennej zamówień publicznych przywięziennym zakładom pracy, prowadzonym w formie przedsiębiorstwa państwowego albo instytucji gospodarki budżetowej, jeżeli łącznie będą spełnione następujące warunki:

1. zamówienia te będą udzielane w celu zatrudnienia osób pozbawionych wolności,
2. wartość zamówienia będzie mniejsza niż progi unijne, wynoszące dla dostaw lub usług - 130 000 euro oraz dla robót budowlanych - 5 000 000 euro,
3. zasadnicza część działalności przywięziennego zakładu pracy będzie dotyczyła zadań wykonywanych na rzecz Ministra Sprawiedliwości lub jednostek organizacyjnych Służby Więziennej,
4. przedmiot zamówienia będzie należał do zakresu działalności podstawowej przywięziennego zakładu pracy.

Powyższa nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych została przewidziana w ustawie z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 1047), która rozszerza zakres wyłączeń spod obowiązku stosowania ustawy poprzez dodanie w artykule 4 punktu 14.

III. W związku z wejściem w życie ww. zmian na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych został zamieszczony **ujednolicony tekst Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.**

Powyższy tekst ustawy nie jest źródłem prawa, lecz stanowi jedynie materiał o charakterze informacyjnym

➢ Kwestionariusz Komisji Europejskiej do przemysłu UE w sprawie udziału przedsiębiorstw unijnych w zamówieniach publicznych w USA

Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje z przemysłem unijnym, mające na celu dostarczenie informacji, które mogłyby być wykorzystane do przygotowania postulatów negocjacyjnych wobec USA, dotyczących poprawy dostępu do amerykańskiego rynku zamówień publicznych w ramach toczących się negocjacji w sprawie umowy o wolnym

handlu między UE a USA. Konsultacje prowadzone są z wykorzystaniem kwestionariusza zamieszczonego poniżej.

Zachęcamy do udziału w konsultacjach. Wypełnione kwestionariusze prosimy przekazywać w zapieczętowanej kopercie na adres:

European Commission
DG Trade Unit B.3
170, rue de la Loi
B-1049 Brussels/Belgium

Kwestionariusz Komisji Europejskiej do przemysłu UE w sprawie udziału przedsiębiorstw unijnych w zamówieniach publicznych w USA

PRAWO EUROPEJSKIE

Społeczne zamówienia publiczne w ramach OSES 2013

W dniach 19 – 20 września 2013 w Szczecinie i Nowym Warpnie odbyły się siódme Ogólnopolskie Spotkania Ekonomii Społecznej (OSES). Ogólnopolskie Spotkania Ekonomii Społecznej odbywają się corocznie, za każdym razem w innymi miejscu Polski. Celem spotkań jest integracja środowiska ekonomii społecznej, wymiana doświadczeń i idei oraz kreowanie nowych rozwiązań. Spotkania te gromadzą przedstawicieli przedsiębiorstw społecznych, kreatorów polityki i nowych rozwiązań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej, ośrodków wsparcia ekonomii społecznej, naukowców, bankowców, przedsiębiorców, samorządowców.

Tematem przewodnim OSES 2013 była rola terytorium społecznie odpowiedzialnego w zakresie tworzenia i działania podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych. W zakres tematu przewodniego wpisują się niewątpliwie społeczne zamówienia publiczne, które były jednym z zagadnień omawianych podczas dwóch dni konferencji.

Pierwszego dnia spotkań, który był poświęcony prezentowaniu nowych idei, jedna z sesji panelowych dotyczyła wybranych instrumentów wsparcia przedsiębiorstw społecznych ze strony państwa i samorządu terytorialnego w kontekście realizacji ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy Prawo zamówień publicznych. Gospodarzem sesji był Departament Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. Podczas przedmiotowej sesji Pani Magdalena Olejarz, Dyrektor Departamentu Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Zamówień Publicznych wygłosiła prelekcję na temat unijnych i krajowych planów dotyczących przyszłości przepisów regulujących zasady udzielania pomocy publicznej, w kontekście możliwości wspierania przedsiębiorstw społecznych.

Podczas drugiego dnia OSES 2013, zostały omówione zagadnienia praktyczne związane z tematem przewodnim konferencji i przeprowadzone debaty upowszechniające różne rozwiązania w zakresie przedsiębiorczości społecznej. Jedna z organizowanych w tym dniu debat dotyczyła klauzul społecznych w zamówieniach publicznych. W panelu dyskusyjnym współorganizowanym przez Urząd Zamówień Publicznych pt, „Klauzule społeczne w

praktyce – fakty i mity" w roli prelegenta wystąpił Pan Dariusz Piasta, Wiceprezes Urzędu Zamówień Publicznych.

Ponadto, w trakcie drugiego dnia OSES działał punkt konsultacyjny na temat aspektów społecznych w zamówieniach publicznych prowadzony przez Urząd Zamówień Publicznych.

Szczegółowe informacje na temat Ogólnopolskich Spotkań Ekonomii Społecznej 2013

Czym są 'społeczne zamówienia publiczne'?

„Społeczne zamówienia publiczne" (inaczej: „Społecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne") odnoszą się do etapów zamówień publicznych, które uwzględniają jeden lub kilka następujących aspektów[1]:

- promocja godnej pracy,
- poszanowanie praw człowieka i prawa pracy,
- wsparcie społecznego włączenia (w tym osób niepełnosprawnych),
- ekonomia społeczna i MSP,
- promocja równych szans oraz zasady „dostępny i przeznaczony dla wszystkich",
- włączenie zrównoważonych kryteriów wraz z uwzględnieniem kwestii uczciwego i etycznego handlu przy poszanowaniu zasad traktatowych i dyrektyw w sprawie zamówień publicznych.

Sposób uwzględnienia aspektów społecznych w praktyce może różnić się w zależności od rodzaju zamówienia. Obowiązujące przepisy pozwalają na określenie wymagań dotyczących warunków realizacji zamówienia w sposób, który umożliwia odniesienie się do kwestii społecznych.

Co do zasady, zastosowanie tego przepisu będzie jednak łatwiejsze w przypadku zamówień na roboty budowlane oraz usługi ze względu na ich charakter. Zamawiający mogą też zdecydować się na zakup usług i dóbr, które zaspokajają konkretne potrzeby określonych grup społecznych (np. osób pokrzywdzonych i dotkniętych społecznym wykluczeniem, osób niepełnosprawnych)[2].

Ideę uwzględniania aspektów społecznych na szczeblu UE kształtują przede wszystkim:

[1] Na podst. „Buying Social";
[2] Komunikat Komisji KOM (2001) 566 dot. ustawodawstwa Wspólnoty w dziedzinie zamówień publicznych oraz możliwości zintegrowanego społecznego podejścia do zamówień.

a) **Komunikat Komisji dotyczący ustawodawstwa Wspólnoty w dziedzinie zamówień publicznych oraz możliwości zintegrowanego społecznego podejścia do zamówień - KOM (2001) 566**

Komunikat ten jest kontynuacją Komunikatu Komisji z 1998 roku „Zamówienia publiczne w Unii Europejskiej". Jego celem jest wykazanie w odniesieniu do prawa wspólnotowego możliwości zintegrowania aspektów społecznych i zamówień publicznych w najlepszy możliwy sposób i w efekcie przyczynienie się do zrównoważanego rozwoju. Aspekty społeczne w tym przypadku mogą być rozumiane jako środki podjęte w celu zagwarantowania zgodności procedur przetargowych z podstawowymi zasadami i przepisami dotyczącymi niedyskryminacji, równego traktowania np. kobiet i mężczyzn czy z krajowym ustawodawstwem w zakresie polityki społecznej. Mogą one przyjmować również postać zapisów mających na celu integrację bezrobotnych czy pokrzywdzonych osób oraz zwalczania ich społecznego wykluczenia. Komunikat przytacza możliwości powiązania aspektów społecznych z zamówieniami publicznymi na różnych etapach procedur przetargowych, począwszy od opisu przedmiotu zamówienia, poprzez określenie wymogów stawianych wykonawcom, kryteriów oceny ofert aż do etapu realizacji umowy.

b) **Komunikat Komisji Odnowiona agenda społeczna: możliwości, dostęp i solidarność w Europie XXI wieku - KOM (2008) 412**

Reagując na stale zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze, w celu promowania równości płci, zwalczania różnego rodzaju dyskryminacji oraz wykluczenia społecznego, poprawy warunków pracy, opracowano odnowioną agendę społeczną. Obejmuje ona szereg działań w różnych dziedzinach (edukacja, ochrona zdrowia, rynek pracy itp.) realizowanych zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym. Unia Europejska wspiera podejście oparte na szczegółowym rozpatrywaniu wpływów społecznych przy opracowywaniu prawa i środków dotyczących rynku wewnętrznego. I tak na przykład zasady UE dotyczące zamówień publicznych pozostawiają władzom wiele możliwości uwzględniania aspektów społecznych przy wyborze oferty.

Więcej informacji na temat społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, w tym:

- Aspekty społeczne w aktualnych przepisach prawnych z zakresu zamówień publicznych (prawo unijne i prawo krajowe);
- Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie zamówień społecznych;
- Opinie prawne oraz pozostałe przydatne dokumenty odnajdą Państwo na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych,

w zakładce **'Społeczne zamówienia publiczne'**

OPINIE PRAWNE

Zasady oceny przesłanki wykluczenia z art. 24 ust. 2 pkt. 1 ustawy Pzp

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp z postępowania o udzielnie zamówienia publicznego wyklucza się wykonawców, którzy wykonywali czynności bezpośrednio związane z przygotowaniem postępowania lub w celu sporządzenia oferty posługiwali się osobami uczestniczącymi w dokonywaniu tych czynności, chyba że udział tych wykonawców w postępowaniu nie utrudni uczciwej konkurencji. Istnienie zależności wyczerpujących normę art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp, nie może być przedmiotem domniemania, bowiem musi być niezbicie udowodnione w okolicznościach konkretnego przypadku. W sytuacji zaistnienia ww. okoliczności zamawiający ma obowiązek ustalić, czy udział takiego wykonawcy w postępowaniu nie utrudni uczciwej konkurencji[3].

Interpretacja zacytowanego przepisu pozwala sformułować trzy przesłanki, których łączne wystąpienie powoduje konieczność wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, którego one dotyczą oraz jedną negatywną niweczącą podstawę wykluczenia. Po pierwsze, wykluczeniu z postępowania podlegają wykonawcy, którzy bezpośrednio wykonywali czynności związane z prowadzonym postępowaniem albo posługiwali się w celu sporządzenia oferty osobami uczestniczącymi w dokonywaniu czynności związanych z prowadzonym postępowaniem. Po drugie, obowiązek wykluczenia dotyczy wskazanych powyżej wykonawców, którzy brali udział w przygotowaniu tego postępowania. Ustawa Pzp przez "przygotowanie postępowania" rozumie czynności podejmowane przez zamawiającego (jego pracowników, jednostki organizacyjne lub osoby trzecie, którym na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy Pzp może on powierzyć przygotowanie postępowania) wymienione w Rozdziale II "Przygotowanie postępowania", art. 29 - 38 ustawy Pzp. Zaliczyć do nich należy:

[3] Por. wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 marca 2005 r. w sprawie Fabricom S. A. przeciwko Belgii, sygn. C-21/03, C-34/03.

- opis przedmiotu zamówienia, w przypadku robót budowlanych - sporządzenie dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych, programu funkcjonalno-użytkowego,
- oszacowanie wartości przedmiotu zamówienia, w przypadku robót budowlanych poprzez sporządzenie kosztorysu inwestorskiego,
- przygotowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Po trzecie, musi zachodzić bezpośredni związek pomiędzy rezultatem pracy podmiotu uczestniczącego w postępowaniu przygotowawczym, a jego wykorzystaniem przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Przesłanka negatywna, stanowi, iż wystąpienie powyższych okoliczności nie może stanowić podstawy wykluczenia wykonawcy z postępowania, jeżeli udział tego wykonawcy nie utrudni uczciwej konkurencji.

Co zasady, wykonawca, który przygotowywał postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego może mieć przewagę konkurencyjną nad innymi wykonawcami w tym postępowaniu. Jednakże istnienia takiej zależności zamawiający nie może domniemywać, lecz musi ją niezbicie ustalić w okolicznościach konkretnego przypadku. Tym samym, zamawiający jest obowiązany wykluczyć wykonawcę, który opracował np. dokumentację projektową, tylko i wyłącznie wtedy, gdy jest w stanie wykazać, iż jego udział w tym postępowaniu utrudnił konkurencję, tj. jego pozycja konkurencyjna w postępowaniu - z uwagi na opracowanie projektu i kosztorysów inwestorskich - była korzystniejsza od innych wykonawców w nim uczestniczących, którzy informacje o nim czerpali ze specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Na gruncie ustalonej wykładni przesłanek art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp, fakt, że dany wykonawca brał udział w przygotowaniu postępowania np. poprzez opracowanie dokumentacji projektowej, w postaci projektu i kosztorysów inwestorskich, nie stanowi wystarczającej przyczyny wykluczenia go z postępowania, w którym zamawiający udziela zamówienia. Wykonawca taki opracowując dokumentację projektową nabył bowiem informacje o przedmiocie zamówienia. Jeśli zaś powyższe informacje wchodziły również w zakres dokumentacji postępowania i były do wykorzystania na równych zasadach dla wszystkich zainteresowanych uczestnictwem w przetargu, to uznać należy, iż przewaga wykonawcy, który przygotowywał dokumentacje projektową na potrzeby postępowania, w którym następnie złożył ofertę polegała jedynie na wcześniejszej znajomości przedmiotu

zamówienia i ewentualnie krótszym czasie przygotowania oferty. Jednakże okoliczność ta nie stanowi wystarczającego dowodu utrudnienia uczciwej konkurencji.

Jeżeli więc nie wykazano przesłanki utrudniania uczciwej konkurencji, a przede wszystkim nie udokumentowano jej dowodami, przepis art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp nie może mieć zastosowania. Z samego faktu udziału określonego wykonawcy w przygotowaniu postępowania nie wynika bowiem, że wykonawca ten miał przewagę konkurencyjną nad innymi wykonawcami postępowania. A zatem zamawiający jest uprawniony do udzielenia zamówienia takiemu wykonawcy, który brał udział w przygotowaniu postępowania poprzez opracowanie dokumentacji projektowej w przypadku, gdy jego oferta została uznana za najkorzystniejszą na gruncie tego postępowania.

KONTROLA
UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki na podst. art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a) i b) ustawy Pzp - przykłady naruszeń w świetle najnowszych wyników kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

Zamawiający może zastosować tryb zamówienia z wolnej ręki w przypadku udzielania dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień dodatkowych, nieobjętych zamówieniem podstawowym i nieprzekraczających łącznie 50% wartości realizowanego zamówienia, niezbędnych do jego prawidłowego wykonania, których wykonanie stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia, jeżeli: z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów lub wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego.

Możliwość udzielenia zamówienia dodatkowego na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a) i b) ustawy pzp uzależniona jest zatem od łącznego zaistnienia następujących okoliczności:

- wykonanie zamówienia dodatkowego powierza się dotychczasowemu wykonawcy,
- przedmiotem zamówienia podstawowego są usługi lub roboty budowlane,
- zamówienie dodatkowe nie jest objęte zamówieniem podstawowym,
- wartość zamówień dodatkowych nie przekracza łącznie 50% wartości realizowanego zamówienia,
- wykonanie zamówienia dodatkowego jest niezbędne do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego,
- wykonanie zamówienia dodatkowego stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia,
- z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów

lub wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego.

Poniżej przedstawiono przykładowe naruszenia art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a) i b) ustawy pzp stwierdzone podczas przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Przykład 1 (KZ/1227/11)

Podstawa prawna udzielenia zamówienia: art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a) i b) ustawy Prawo zamówień publicznych.

Rodzaj zamówienia: roboty budowlane

Stan faktyczny sprawy:

Przedmiotem zamówienia w postępowaniu wszczętym w trybie z wolnej ręki było wykonanie robót budowlanych wynikających z zamiennej dokumentacji projektowej dotyczącej budynku wystawienniczo – konferencyjnego.

Na podstawie dokumentacji kontroli ustalono, iż Zamawiający był podmiotem odpowiedzialnym za realizację projektu dotyczącego Rozbudowy Parku Naukowo-Technologicznego, który uzyskał częściowe dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, zwanego dalej „RPO".

W trakcie realizacji przedmiotowego projektu Zamawiający dokonał rozstrzygnięcia postępowania na wybór Generalnego Wykonawcy robót budowlanych i uzyskał oszczędności poprzetargowe poprzez zawarcie umowy z wykonawcą rzeczowego zadania w kwocie niższej niż zakładana we właściwej kategorii wydatku określonej Umową o dofinansowanie projektu. W zaistniałej sytuacji Zamawiający zwrócił się do Instytucji Pośredniczącej II stopnia z prośbą o doinwestowanie poszczególnych komponentów projektu, przede wszystkim w zakresie zakupu dodatkowego wyposażenia oraz wspomagających instalacji zwiększających bezpieczeństwo, efektywność i komfort wykorzystania obiektu. W odpowiedzi na powyższy wniosek Instytucja Pośrednicząca II stopnia wyraziła zgodę na wydatkowanie powstałych oszczędności poprzetargowych na zakup dodatkowego wyposażenia oraz dodatkowych instalacji. W związku z powyższym oszczędności poprzetargowe zostały przeznaczone m.in. na sfinansowanie i zlokalizowanie w budynku stałych wystaw, co w znaczący sposób wpłynęło na sposób funkcjonowania obiektu wystawienniczo-konferencyjnego.

Zamawiający wskazał, iż na etapie wyboru wykonawcy robót budowlanych zamówienia podstawowego nie przewidywano, iż w obiekcie będzie można zlokalizować stałe wystawy, a

możliwość zwiększenia funkcjonalności obiektu, która związana była z powstaniem oszczędności poprzetargowych, implikowała potrzebę odpowiedniego dostosowania jego warunków budowlanych.

Zamawiający wyjaśnił, iż planowane zmiany wymagały wprowadzenia modyfikacji w konstrukcji budynku (m.in. zapewnienie alternatywnego, niekolidującego z wejściem na odpłatne wystawy dostępu do pomieszczeń wystawowych, w których zlokalizowane miały być nieodpłatne wystawy tymczasowe), które to zmiany ze względów technicznych oraz bezpieczeństwa powinny być wykonane przez jednego wykonawcę. W przypadku próby wyodrębnienia elementów prac koniecznych do wykonania przez nowego wykonawcę, niezbędne byłoby wyodrębnienie dużo większego zakresu niż wymagał tego zakres wprowadzanych modyfikacji. Jednocześnie Zamawiający wskazał, iż zamówienie podstawowe zostało udzielone według cen z II kwartału 2010 roku, a więc wyodrębnienie całych technologicznie elementów (ilościowo nieporównywalnych z wprowadzanymi zmianami), doprowadziłoby do wyceny znacznej części przedmiotu zamówienia udzielonego w trybie z wolnej ręki według znacznie wyższych cen z III kwartału 2011 roku, co byłoby rażąco niekorzystne dla Zamawiającego. Zamawiający jako uzasadnienie wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki wskazał również, iż udzielenie przedmiotowego zamówienia innemu podmiotowi niż wykonawca zamówienia podstawowego skutkowałoby wstrzymaniem robót na dużej części obiektu w dłuższym okresie czasu oraz poniesieniem dodatkowych kosztów związanych z inwentaryzacją prac już wykonanych i zabezpieczeniem ich przed degradacją.

W związku z powyższym Zamawiający podkreślił, iż oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego z przyczyn technicznych oraz gospodarczych powodowałoby konieczność poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów.

Wynik kontroli:

Jedną z koniecznych do spełnienia przesłanek udzielenia zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy pzp jest wystąpienie sytuacji, w której wykonanie zamówienia dodatkowego stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia. W okolicznościach ustalonego stanu faktycznego należy zauważyć, iż zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie przedmiotowego projektu w ramach RPO, zawartej pomiędzy Instytucją Pośredniczącą II stopnia a Zamawiającym, w sposób wyraźny zostały sprecyzowane kwestie związane z procedurą postępowania w przypadku dokonywania przesunięć pomiędzy kategoriami wydatków związanych z realizacją inwestycji. Z treści

właściwych zapisów przedmiotowej umowy wynikało, iż przesunięcia pomiędzy kategoriami wydatków mogą być dokonywane po uzyskaniu zgody Instytucji Pośredniczącej II stopnia i realizowane są, w zależności od ich zatwierdzonej wysokości, w formie aneksu do umowy o dofinansowanie projektu lub w poprzez aktualizację harmonogramu rzeczowo finansowego i wniosku o dofinansowanie w zakresie wskazanym przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia.
Jednocześnie w Informacji o wyniku kontroli wskazano, iż wystąpienie oszczędności poprzetargowych samo w sobie nie stanowi okoliczności o charakterze nietypowym lub nadzwyczajnym. Zamawiający nie może powoływać się na ww. przesłankę w sytuacji, gdy w skutek powstania oszczędności poprzetargowych wystąpiła możliwość rozszerzenia wykonania zakresu zamówienia poza pierwotnie zakładany. Ponadto sam Zamawiający, realizując projekt współfinansowany ze środków unijnych, określa we wniosku o jego dofinansowanie wysokość środków planowanych do wydatkowania w ramach poszczególnych kategorii kosztów.
W dalszej kolejności stwierdzono, że pierwotny projekt - realizowany przez Zamawiającego w ramach zawartej umowy o dofinansowanie - poddany był przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia ocenie merytorycznej m.in. w zakresie jego celowości, funkcjonalności oraz przeznaczenia i w wyniku tego został uznany za kompletny. Należy podkreślić, iż projekt zamienny, na podstawie którego udzielone zostało zamówienie dodatkowe, został uruchomiony do realizacji w związku z uzyskaniem zgody Instytucji Pośredniczącej II stopnia na wydatkowanie oszczędności poprzetargowych na elementy projektu związane z kupnem wyposażenia. Realizacja zamówienia dodatkowego związana była jedynie z chęcią zwiększenia możliwości funkcjonalnych budowanego obiektu. Zamawiający modyfikując przyjęty koncept i rozszerzając sposób wykorzystania obiektu wprowadził projekt zamienny, który umożliwił dostosowanie obiektu do uruchomienia nowych wystaw. Konieczność dokonania wskazanego przekształcenia nie była więc uzasadniona niemożnością należytego wykonania przedmiotu zamówienia podstawowego, a jedynie stanowiła czynność mającą na celu zwiększenie jego możliwości funkcjonalnych. W opisanej sytuacji stwierdzono, iż argument Zamawiającego, zgodnie z którym udzielenie zamówienia dodatkowego było niezbędne do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego jest niewłaściwy. Zamówienie dodatkowe musi pozostawać w nierozłącznym związku z wykonaniem zamówienia podstawowego, wyrażającym się w tym, że realizacja zamówienia dodatkowego jest warunkiem niezbędnym właściwego wykonania zamówienia podstawowego. W rzeczowej sprawie nie mamy do czynienia z taką sytuacją, gdyż realizacja zamówienia dodatkowego, polegająca na wykonaniu prac budowlanych związanych z zastosowaniem

zamiennych rozwiązań, nie miała wpływu na zakończenie zamówienia podstawowego w ustalonym w umowie z wykonawcą zakresie, a tym samym wykonanie zamówienia podstawowego nie było uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego.

W dalszej kolejności Prezes Urzędu Zamówień Publicznych stwierdził, iż argumentacja Zamawiającego, zgodnie z którą próby wyodrębnienia elementów prac będących przedmiotem zamówienia dodatkowego i zlecenia wskazanego zakresu czynności innemu wykonawcy związane byłoby ze wstrzymaniem robót na dużej części obiektu na znaczny okres czasu, poniesieniem dodatkowych kosztów związanych z inwentaryzacją prac już wykonanych oraz przeznaczeniem znacznych nakładów na ich zabezpieczenie przed degradacją, również nie stanowi przesłanki uzasadniającej możliwość udzielenia zamówienia z wolnej ręki. Wskazać należy, iż realizacja przedmiotu zamówienia dodatkowego nie stanowi prac o charakterze szczególnym czy unikatowym, a w związku z tym nie ma podstaw do twierdzenia, iż w przypadku wykonywania ich przez innego wykonawcę istniałaby konieczność wstrzymania robót na dużej części obiektu, czy poniesienia znacznych kosztów związanych z inwentaryzacją prac już wykonanych. Jednocześnie wskazać należy, iż Zamawiający wskazując na wzrost cen na rynku w branży budowlanej w sposób nieuprawniony przesądził, iż oferta złożona przez wykonawcę w konkurencyjnej procedurze wyboru byłaby z pewnością wyższa niż kwota wynegocjowana z wykonawcą zamówienia podstawowego. Zamawiający mógłby powziąć pełną informację o kosztach wykonania przedmiotowego zadania przez inne niż wykonawca zamówienia podstawowego podmioty gospodarcze, wyłącznie w sytuacji przeprowadzenia procedury wyboru wykonawcy w trybie konkurencyjnym. W związku z powyższym stwierdzono, iż Zamawiający nie udowodnił wystąpienia przesłanki, zgodnie z którą z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów, a swoje twierdzenia w przedmiotowym zakresie oparł na twierdzeniach hipotetycznych i subiektywnych.

Zamawiający wniósł zastrzeżenia od wyniku kontroli, które nie zostały uwzględnione przez Krajową Izbę Odwoławczą (uchwała z dnia 23 maja 2013 r. sygn. akt KIO/KD 42/13).

Przykład 2 (KZ/1044/09)

Podstawa prawna udzielenia zamówienia: **art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b) ustawy Prawo zamówień publicznych.**

Rodzaj zamówienia: **usługi**

Stan faktyczny sprawy:

Przedmiotem zamówienia podstawowego była modernizacja 46 sztuk tramwajów trójczłonowych, dwukierunkowych typu N8C, która polegała na: zmianie członu środkowego na niskopodłogowy oraz wprowadzeniu nowego designu przodu i tyłu wagonu wraz z malowaniem zewnętrznym całego wagonu z zachowaniem jazdy ukrotnionej.

Zamawiający wyjaśnił, iż w trakcie wykonywania przedmiotowego zadania wystąpiła konieczność rozszerzenia zakresu modernizacji poprzez m.in. zwiększenie ergonomii obsługi tramwaju, wykonanie szeregu dodatkowych prac niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania modernizowanego tramwaju i dostosowanie materiałów poszycia do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych (wymiana). Wskazywane powyżej przyczyny uzasadniały, według Zamawiającego, możliwość zlecenia przedmiotowych prac w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Według Zamawiającego doświadczenia zebrane w trakcie modernizacji pierwszych dwóch tramwajów skutkowały koniecznością wprowadzenia zmian w zakładanym procesie technologicznym modernizacji, których nie można było przewidzieć na etapie tworzenia SIWZ zamówienia podstawowego. Wskazywane powyżej przyczyny spowodowały, według Zamawiającego, konieczność rozszerzenia zakresu modernizacji.

Zamawiający dodał, że tramwaj trójczłonowy, dwukierunkowy typu N8C nie był do tej pory eksploatowany w Polsce, a jego konstrukcja w znacznym stopniu odbiega od konstrukcji tramwajów, z którymi dotychczas miał do czynienia zarówno Zamawiający jak i wykonawca modernizacji. Jednocześnie Zamawiający wyjaśnił, iż dotychczasowy właściciel miał wykonywać w pojazdach tylko najbardziej niezbędne naprawy konieczne dla ich dalszej eksploatacji.

Według Zamawiającego z uwagi na specyfikę przedmiotu zamówienia - trójczłonowy wagon tramwajowy - całość prac modernizacyjnych, dla zachowania ciągłości i sprawności procesu technologicznego i racjonalizacji kosztów, musi być wykonywana w specjalistycznych, odpowiednio wyposażonych i przystosowanych do tego typu prac warsztatach naprawczych wykonawcy zamówienia.

Zamawiający wskazał, że zlecenie wykonania prac dodatkowych innemu wykonawcy wiązałoby się także z wysokimi kosztami transportu wagonów do jego siedziby. Nie można również rozdzielić wykonania prac dodatkowych od głównego zakresu prac objętych modernizacją. Dodał, iż przed zawarciem umowy na dostawę używanych tramwajów dokonano szczegółowych oględzin zakupionego taboru i stwierdzono, że jest w dobrym stanie technicznym. Na bazie tych ustaleń określono niezbędny zakres prac modernizacyjnych jakim po przekazaniu miały zostać poddane zakupione tramwaje.

Zamawiający poinformował, że dostarczone mu dwa pierwsze składy charakteryzowały się stosunkowo dobrym stanem technicznym, jednak w następnych składach stwierdzono znaczny wzrost dewastacji wyposażenia i pogorszenie ogólnego stanu technicznego pojazdów. Wynika to z faktu, że do czasu przekazania Zamawiającemu, zakupione tramwaje były normalnie eksploatowane w miejskim transporcie publicznym w miejscu, z którego zostały dostarczone. Dotychczasowy właściciel wykonywał w pojazdach tylko najbardziej niezbędne naprawy konieczne dla ich dalszej eksploatacji - czyli tylko takie, które zapewniają bezpieczeństwo użytkowania - nie uwzględniając prac dotyczących wnętrza pojazdu, mających na celu utrzymanie estetyki i bieżącą konserwację elementów ulegających szybkiemu zużyciu. Powodowało to stopniowe, lecz znacznie szybsze od przewidywanego, pogarszanie się ich stanu technicznego i postępującą dewastację wyposażenia wewnętrznego i elementów osprzętu pasażerskiego, w zakresie i stopniu niemożliwym do określenia na etapie tworzenia specyfikacji technicznej modernizacji na potrzeby zamówienia podstawowego – co stało się przesłanką udzielenia zamówienia dodatkowego w oparciu o art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp.

Wynik kontroli:

Analizując dokumenty zgromadzone w toku niniejszej kontroli stwierdzono, iż w okolicznościach stanu faktycznego sprawy nie zachodziła sytuacja, w której wykonanie zamówienia dodatkowego było niezbędne dla prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego. W przedmiotowej sprawie realizację usług objętych zamówieniem dodatkowym należy potraktować jako rozszerzenie zakresu usług, wynikających z niepełnego opisu przedmiotu zamówienia podstawowego, który winien obejmować pełny zakres zamówienia. Zamawiający miał możliwość zapoznania się z eksploatacją i obsługą techniczną tramwaju, a tym samym był w stanie określić zakres niezbędnej modernizacji. W przedstawionych okolicznościach nie stanowi zatem uzasadnienia wszczęcia postępowania z wolnej ręki pod podnoszony przez Zamawiającego fakt, iż tramwaj typu N8C nie był do tej pory eksploatowany w Polsce.

Zamawiający nie wykazał, aby wykonanie zamówienia podstawowego było uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego. Wykonanie przedmiotu zamówienia dodatkowego stanowiło bowiem rozszerzenie zakresu modernizacji zamówionych tramwajów. Sam Zamawiający wskazał, że część prac wykonywanych w ramach zamówienia dodatkowego wynika z doświadczenia nabytego podczas eksploatacji tramwajów, czy też ze zgłoszeń użytkowników pojazdów. Tym samym przyjęto, że dostawa tramwajów była przeprowadzana

zgodnie z wymaganiami określonymi przez Zamawiającego na etapie udzielania zamówienia podstawowego, natomiast dopiero w celu zwiększenia zakresu modernizacji tramwajów zostało wszczęte postępowanie o udzielenie zamówienia dodatkowego. W konsekwencji nie można przyjąć, że jego wykonanie jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego.
W przedstawionym stanie faktycznym nie mamy również do czynienia z zamówieniem dodatkowym, którego realizacji nie można było wcześniej przewidzieć. Należy podkreślić, że nieprzewidywalność sytuacji, z której zaistnieniem związana jest konieczność wykonania zamówienia dodatkowego powinna mieć charakter obiektywny i bezwzględny. Wykonanie przedmiotowych usług przy zachowaniu należytej staranności Zamawiający powinien był wziąć pod uwagę w chwili sporządzania SIWZ zamówienia podstawowego. Zamawiający wskazał, że zakupione tramwaje są normalnie eksploatowane w miejskim transporcie publicznym, a dotychczasowy właściciel wykonuje jedynie niezbędne naprawy konieczne do dalszej eksploatacji tramwajów. Zamawiający miał możliwość zapoznania się ze stanem technicznym tramwajów przed dokonaniem zakupu i na tej podstawie stworzył SIWZ zamówienia podstawowego. Jednocześnie jako profesjonalny podmiot prowadzący działalność w zakresie świadczenia usług komunikacyjnych, także w zakresie przewozów tramwajowych, konstruując SIWZ miał świadomość, że tramwaje podczas normalnej eksploatacji ulegają stopniowemu zużyciu, szczególnie w sytuacji przeprowadzania jedynie niezbędnych napraw. Tym samym zakres wymaganych prac w ramach modernizacji tramwajów mógł okazać się szerszy niż wynikało to z oględzin taboru dokonanego u dotychczasowego użytkownika. Zamawiający nie może zatem powoływać się na ww. przesłankę w sytuacji, gdy na skutek swych zaniechań, czy też zaniedbań powstała konieczność rozszerzenia wykonania zakresu zamówienia innego niż pierwotnie zakładany.
Z uwagi na powyższe, w ocenie Prezesa Urzędu, zaistniały stan faktyczny nie stanowił sytuacji, której nie można było przewidzieć i nie może być uznany za okoliczność uzasadniającą skorzystanie z trybu zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp.
Zamawiający wniósł zastrzeżenia od wyniku kontroli, które nie zostały uwzględnione przez Krajową Izbę Odwoławczą (uchwała z dnia 02 lipca 2012 r. sygn. akt KIO/KD 55/12).

Przykład 3 (KZ/14/11)

Podstawa prawna udzielenia zamówienia: art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b) ustawy Prawo zamówień publicznych.

Rodzaj zamówienia: roboty budowlane

Stan faktyczny sprawy:

Przedmiot zamówienia obejmował wykonanie robót dodatkowych związanych z rewaloryzacją zabytkowych obiektów resursy i kręgielni.

Zamawiający wskazał, iż zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki implikowane było wystąpieniem sytuacji, w której wykonanie zamówienia podstawowego zostało uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego ze względu na konieczność zapewnienia ładu i bezpieczeństwa na budowie. Co więcej, udzielenie zamówienia dodatkowego, stanowiło gwarancję terminowej realizacji zadania oraz umożliwiło uzyskanie ciągłej i jednolitej gwarancji wykonania całości robót na obiektach resursy i kręgielni od jednego wykonawcy.

W protokołach konieczności Zamawiający argumentował realizację dodatkowych prac wskazując na to, iż z uwagi na szereg czynników (wiek budynku, całkowitą zmianę jego układu konstrukcyjnego, zmianę funkcji niektórych pomieszczeń, a także wielkość nakładów inwestycyjnych przeznaczonych na rewaloryzację resursy) należało dążyć do zapewnienia bezawaryjnej pracy obiektu w możliwie długim czasie. Ponadto Zamawiający wyjaśnił, iż udzielenie zamówienia dodatkowego przełoży się na zwiększenie walorów estetycznych i eksploatacyjnych terenu, spowoduje lepsze wykorzystanie powierzchni użytkowych sal oraz będzie miało pozytywny wpływ na uwarunkowania eksploatacyjne budynku.

Wynik kontroli:

Mając więc na uwadze przedstawiony w sprawie stan faktyczny Prezes Urzędu Zamówień Publicznych stwierdził, iż Zamawiający nie wykazał, aby wykonanie zamówienia dodatkowego było niezbędne do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego. Argumenty podnoszone przez Zamawiającego, w których stwierdza on, że przedmiotowe roboty podniosą walory estetyczne i eksploatacyjne terenu, spowodują lepsze wykorzystanie powierzchni użytkowych sal oraz przysłużą się długiej eksploatacji budynku, nie stanowią uzasadnienia dla zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki. Podstawa wszczęcia procedury z wolnej ręki nie może być związana z decyzją Zamawiającego o zmianie funkcji niektórych pomieszczeń na etapie realizacji inwestycji. Dotyczyło to w analizowanym przypadku m.in. decyzji o zmianie funkcji pomieszczenia z konferencyjno-widowiskowej na scenę widowiskową, która wiązała się z wykonaniem robót dodatkowych w postaci: dodatkowego wykonania instalacji nagłośnienia sceny resursy oraz dodatkowej instalacji elektrycznej.

Przy podejmowaniu decyzji, co do wyboru trybu, nie może mieć znaczenia jedynie polepszenie walorów użytkowych obiektu, jak miało to miejsce w sprawie będącej

przedmiotem niniejszej kontroli. Udzielenie zamówienia dodatkowego musi pozostawać w ścisłym związku z wykonaniem zamówienia podstawowego, wyrażającym się w tym, że wykonanie zamówienia dodatkowego jest warunkiem koniecznym prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego. W przedmiotowej sprawie nie mamy do czynienia z taką sytuacją, gdyż wykonanie dodatkowych robót nie ma wpływu na zakończenie zamówienia podstawowego w ustalonym w umowie z wykonawcą zamówienia podstawowego zakresie. Zamawiający nie może również uzasadniać realizacji robót w trybie z wolnej ręki koniecznością zapewnienia długiej eksploatacji budynku. Warunek ten powinien zostać wzięty pod uwagę przy opisie przedmiotu zamówienia podstawowego, a nie dopiero na etapie jego realizacji.

Co więcej, w analizowanym stanie faktycznym nie mamy do czynienia z zamówieniem dodatkowym, którego konieczności realizacji nie można było wcześniej przewidzieć, czyli nie można było stwierdzić na etapie przygotowania SIWZ zamówienia podstawowego przy dochowaniu należytej staranności przez Zamawiającego. Jednocześnie, nieprzewidywalność sytuacji, z której zaistnieniem związana jest konieczność wykonania zamówienia dodatkowego powinna mieć charakter obiektywny i jednoznaczny. Zakres udzielanego zamówienia wskazuje, iż w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z taką sytuacją, bowiem wykonanie zamówienia dodatkowego było związane ze zmianą koncepcji realizacji inwestycji podjętej przez Zamawiającego w toku jej wykonywania. Zwiększenie wycinki drzew Zamawiający uzasadniał różnicą ujętą w dokumentacji projektowej, a rzeczywistymi potrzebami. Z kolei wykonanie dodatkowego ogrodzenia, Zamawiający argumentował potrzebą zachowania bezpieczeństwa terenu i obiektu w porze nocnej. Zamawiający zaplanował rozebranie i wykonanie od nowa istniejących ciągów i kominów ze względu na to, że ich stan techniczny budzi obawy, a zmiana konstrukcji klatki schodowej wynikała z braku odpowiedniej wysokości pomiędzy stopniem a nadprożem, co utrudniało przejście. Powyższe wyjaśnienia nie świadczą o wystąpieniu sytuacji nieprzewidywalnej. W ocenie Prezesa Urzędu roboty będące przedmiotem niniejszego zamówienia Zamawiający powinien był wziąć pod uwagę w chwili sporządzenia SIWZ zamówienia podstawowego, w szczególności gdy mają one na celu zapewnienie długiej eksploatacji obiektu. Nadmienić należy, iż nie jest wystarczające, aby dane roboty nie zostały przewidziane na etapie zamówienia podstawowego – roboty te powinny być niemożliwe do przewidzenia, pomimo zachowania przez Zamawiającego należytej staranności.

Jednocześnie, zdaniem Prezesa Urzędu, Zamawiający nie wykazał, aby wykonanie zamówienia podstawowego było uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego, jak

wymaga tego przepis art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b) ustawy pzp. Z charakteru wskazanych robót budowlanych można wnioskować, iż pierwotnie zakładany zakres zamówienia podstawowego był w pełni funkcjonalny. Tym samym, skoro zamówienie podstawowe mogło zostać ukończone bez ww. robót, przesłanka wskazująca, że wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego – jest niemożliwa do zastosowania w przedmiotowym stanie faktycznym.

Biorąc pod uwagę powyższe, stwierdzić należy, że zakres udzielanego zamówienia wynika z subiektywnej decyzji Zamawiającego (dotyczącej rozszerzenia zakresu i wprowadzenia zmian technicznych przedmiotowego zamówienia) niezwiązanej z wykonaniem zadania w pierwotnie ustalonym zakresie.

Powołane przez Zamawiającego przyczyny w postaci konieczności zapewnienia ładu i bezpieczeństwa na budowie, wskazane przez Zamawiającego jako podstawy udzielenia zamówienia z wolnej ręki, mają jedynie charakter organizacyjny, który to sam w sobie nie stanowi o wypełnieniu przesłanek wskazanych w art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy pzp. Ponadto, przy podejmowaniu decyzji, co do wyboru trybu, nie mogą mieć znaczenia warunki gwarancji i trudności w ich egzekwowaniu przy wykonywaniu robót przez różnych wykonawców.

Zamawiający wniósł zastrzeżenia od wyniku kontroli, które nie zostały uwzględnione przez Krajową Izbę Odwoławczą (uchwała z dnia 28 czerwca 2013 r. (sygn. akt KIO/KD 57/13).

Przykład 4 (KZ/926/10)

Podstawa prawna udzielenia zamówienia: art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a) i b) ustawy Prawo zamówień publicznych.

Rodzaj zamówienia: roboty budowlane

Stan faktyczny sprawy:

Przedmiotem zamówienia w postępowaniu wszczętym w trybie z wolnej ręki była termomodernizacja budynku. Zamawiający wyjaśnił, iż w trybie przetargu nieograniczonego dokonał wyboru wykonawcy zamówienia podstawowego, którego przedmiot stanowiło przeprowadzenie modernizacji rzeczowego obiektu.

Zamawiający wyjaśnił, iż informację o konieczności udzielenia zamówienia dodatkowego powziął po otrzymaniu decyzji o dofinansowaniu projektu dotyczącego modernizacji budynku ze środków Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej. Zamawiający wyjaśnił, iż dokumentacja techniczna będąca załącznikiem do wniosku o dofinansowanie projektu została sporządzona w 2007 roku. W dalszej kolejności Zamawiający poinformował, iż przygotowując procedurę zamówienia podstawowego dokonał szacowania jego wartości i

aktualizacji kosztorysów. W wyniku tego stwierdzono, iż wartość przyznanego dofinansowania nie jest wystarczająca do wykonania wszystkich robót objętych projektem, co implikowało konieczność wyłączenia części robót termomodernizacyjnych w zakresie umożliwiającym zakończenie zadania w ograniczonym stopniu. Jednocześnie podjęto działania mające na celu uzyskanie dodatkowego dofinansowania umożliwiającego realizację ww. zakresu robót budowlanych. W tym celu Zamawiający złożył wniosek o dofinansowanie projektu termomodernizacji obiektu ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego, który ostatecznie został odrzucony. W związku z powyższym Zamawiający wyjaśnił, iż chcąc pozyskać środki finansowe na realizację zadania objętego przedmiotem niniejszej kontroli zaciągnął pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
Uzasadniając wybór trybu zamówienia z wolnej ręki Zamawiający podkreślił, iż przedmiot zamówienia dodatkowego mógł zrealizować tylko wykonawca, który aktualnie wykonywał zadanie podstawowe, gdyż właściwe wykonanie prac termomodernizacyjnych pozostawało w ścisłym związku z realizowaną modernizacją obiektu.
Ponadto Zamawiający wskazał, iż z „przyczyn gospodarczych", oddzielenie zamówienia podstawowego od zamówienia udzielonego w trybie z wolnej ręki wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów i kolidowałoby z podstawowymi zasadami wydatkowania środków publicznych, które zostały określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240).

Wynik kontroli:

W toku kontroli stwierdzono, iż Zamawiający uzasadniając konieczność udzielenia zamówienia będącego przedmiotem niniejszej kontroli wskazał, iż koszt wykonania termomodernizacji obiektu przekroczył próg przyznanego dofinansowania projektu, w ramach którego zostało udzielone zamówienie podstawowe. Przedmiotowa sytuacja implikowała konieczność zapewnienia alternatywnego źródła dofinansowania dla zadania obejmującego swoim zakresem całość robót termomodernizacyjnych. W związku z powyższym uznano, iż Zamawiający posiadał wiedzę na temat konieczności wykonania prac termomodernizacyjnych na etapie przygotowywania zamówienia podstawowego, a nieuwzględnienie robót termomodernizacyjnych w zakresie prac objętych zamówieniem podstawowym, spowodowane było jedynie przedłużającą się procedurą uzyskania potencjalnego dofinansowania tych prac z alternatywnego źródła. W tym miejscu należy podkreślić, iż konieczność udzielania zamówienia dodatkowego musi wynikać z sytuacji obiektywnie niemożliwej do przewidzenia, czyli takiej, której nie można było stwierdzić na etapie

przeprowadzenia postępowania i podpisywania umowy zamówienia podstawowego, przy dochowaniu należytej staranności przez Zamawiającego.

Jednocześnie należy stwierdzić, iż z dokumentacji technicznej, która była załącznikiem do wniosku o dofinansowanie projektu dotyczącego modernizacji obiektu budynku, jednoznacznie wynikało, iż roboty termomodernizacyjne - ze względu na odrębny sposób finansowania - nie zostały objęte przedmiotowym opracowaniem, natomiast zakładano, że będą wykonywane jednocześnie w celu zapewnienia możliwości wykonania opisanego wyżej całego zakresu robót. W związku z powyższym stwierdzono, iż Zamawiający wiedzę o konieczności jednoczesnego wykonania prac termomodernizacyjnych z realizacją kompleksowego zadania modernizacji obiektu posiadał już na etapie zamówienia podstawowego. Z cytowanego zapisu wynika również, iż już w dokumentacji technicznej niezbędnej do ubiegania się o dofinansowanie projektu została wpisana informacja o dokonanym rozróżnieniu źródeł dofinansowania zakresu prac objętych przedmiotem zamówienia podstawowego oraz zamówienia dodatkowego. W związku z powyższym Prezes Urzędu Zamówień Publicznych uznał, iż nie została spełniona przesłanka braku możliwości przewidzenia konieczności udzielenia zamówienia dodatkowego na etapie zamówienia podstawowego.

W dalszej kolejności stwierdzono, że wykonanie przedmiotu zamówienia podstawowego nie było uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego. Zamówienie podstawowe obejmowało swoim zakresem modernizację obiektu, w ramach której nie zostało określone zobowiązanie realizacji ogółu robót termomodernizacyjnych. Ukończenie zamówienia podstawowego było więc możliwe bez konieczności wykonania zamówienia dodatkowego. Jednocześnie należy przyjąć, iż równoległe wykonywanie prac objętych przedmiotem ww. zamówień jest obiektywnie racjonalne, jednak nie może uzasadniać udzielenia zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a) i b) ustawy pzp sytuacja, w której Zamawiający dysponując już na etapie zamówienia podstawowego wiedzą na temat potrzeby wykonania prac termomodernizacyjnych zleca te prace w trybie niekonkurencyjnym. W tym miejscu Prezes Urzędu Zamówień Publicznych podkreślił, iż Zamawiający jako podmiot odpowiedzialny za prawidłowe przeprowadzenie procedury udzielenia zamówienia zobowiązany jest do opisu przedmiotu zamówienia w sposób rzetelny, dokładny i kompleksowy. Wobec powyższego brak włączenia do opisu przedmiotu zamówienia podstawowego zakresu prac termomodernizacyjnych, pomimo wiedzy o potrzebie ich wykonania oraz bez względu na źródło ich finansowania, nie stanowi uzasadnienia zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki przy zlecaniu ich realizacji.

Ponadto sytuacja, w której koszt wykonania zamówienia dodatkowego nie był objęty dofinansowaniem ze środków Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej nie stanowi uzasadnienia okoliczności, w której wykonanie przedmiotowego zamówienia mogło być zlecone w trybie niekonkurencyjnym, w szczególności jeżeli Zamawiający na etapie zamówienia podstawowego miał świadomość potrzeby wykonania prac termomodernizacyjnych w celu uzyskania efektu w postaci kompleksowo zmodernizowanego obiektu.

Jednocześnie w nawiązaniu do stwierdzenia Zamawiającego, zgodnie z którym oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego z przyczyn technicznych oraz gospodarczych powodowałoby konieczność poniesienia przez Zamawiającego niewspółmiernie wysokich kosztów uznano, iż w przedmiotowej sprawie ww. argumentacja nie stanowi realizacji przesłanki określonej w art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a) ustawy pzp. Zamawiający nie udowodnił wystąpienia okoliczności, zgodnie z którymi z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów oraz nie oszacował strat finansowych, jakie mógłby ponieść w przypadku zlecenia wykonania przedmiotu zamówienia dodatkowego innemu podmiotowi niż wykonawca umowy podstawowej. Należy podkreślić, iż przy założeniu poprawnej współpracy podmiotów wyłonionych w konkurencyjnej procedurze wyboru zadanie inwestycyjne mogłoby zostać ukończone w sposób prawidłowy.

Zamawiający wniósł zastrzeżenia od wyniku kontroli, które nie zostały uwzględnione przez Krajową Izbę Odwoławczą (uchwała z dnia 26 czerwca 2013 r. sygn. akt KIO/KD 58/13).

Przykład 5 (KZ/758/10)

Podstawa prawna udzielenia zamówienia: art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b) ustawy Prawo zamówień publicznych.

Rodzaj zamówienia: usługi

Stan faktyczny sprawy:

Przedmiotem zamówienia w postępowaniu wszczętym w trybie z wolnej ręki były usługi dodatkowe na wykonanie dokumentacji projektowej wielobranżowej budowlanej i wykonawczej w ramach zadania inwestycyjnego dotyczącego budowy wielofunkcyjnej Sali koncertowej.

Na podstawie dokumentacji kontroli ustalono, iż Zamawiający był podmiotem odpowiedzialnym za realizację projektu dotyczącego budowy wielofunkcyjnej Sali

koncertowej, który miał uzyskać dofinansowane ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego. W związku z powyższym Zamawiający zawarł z Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym (dalej: IZ RPO) umowę dotyczącą przygotowania indywidualnego projektu kluczowego. Zamawiający zadecydował o przeprowadzeniu konkursu na opracowanie projektu koncepcyjnego architektoniczno-urbanistycznego przedmiotowego zadania, a w skład Sądu Konkursowego wszedł przedstawiciel IZ RPO. W wyniku przeprowadzonego konkursu autorowi najlepiej ocenionej pracy tj. firmie X przyznano nagrodę w postaci zaproszenia do negocjacji prowadzonych na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 2 ustawy pzp. Zamawiający w lutym 2009 roku zawarł z ww. firmą umowę na opracowanie dokumentacji oraz związane z tym przeniesienie praw autorskich.

W okolicznościach ustalonego stanu faktycznego stwierdzono, iż w lutym 2010 r. odebrany został przez Zamawiającego element ww. umowy tj. projekt budowlany wielobranżowy oraz projekt akustyki, co umożliwiło uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę.

W trakcie wykonywania prac projektowych IZ RPO zgłosiła zastrzeżenia w stosunku do realizacji wielofunkcyjnego charakteru projektowanego obiektu, a także wykorzystania sceny do celów teatralnych i operowych oraz podniosła konieczność dokonania modyfikacji projektu. Jednocześnie Zamawiający został poinformowany, iż w związku z negatywną oceną możliwości wykorzystania obiektu w sposób wielofunkcyjny, kwestia dofinansowania inwestycji uzależniona jest od efektywnego dokonania przedmiotowych przekształceń. W związku z powyższym strony ustaliły konieczność dokonania modyfikacji projektu poprzez przyjęcie właściwych ustaleń. Tym samym Zamawiający poinformował, iż potrzeba zaprojektowania dodatkowych pomieszczeń i wprowadzenia zmian o charakterze funkcjonalnym implikowała konieczność udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki.

Według Zamawiającego nie był on w stanie przewidzieć potrzeby wykonania przedmiotowych modyfikacji, a tym samym konieczności udzielenia zamówienia dodatkowego, gdyż przedstawiciel IZ RPO, który uczestniczył w procedurze wyboru koncepcji projektu, nie zgłaszał na tym etapie potrzeby dokonania jego modyfikacji.

Zamawiający wskazał, iż wprowadzono kolejne dwa elementy opracowania tj.: element Ia – zmieniony projekt koncepcyjny i element IIa – zmieniony projekt budowlany.

Zamawiający poinformował, iż opracowanie elementu Ia było niezbędne do uzyskania akceptacji projektu przez przedstawicieli IZ RPO, zaś opracowanie elementu IIa umożliwiło ubieganie się o uzyskanie decyzji o pozwolenie na budowę. Jednocześnie odebranie przez Zamawiającego elementu IIa umożliwiłoby wykonanie ostatniego etapu prac projektowych.

Ponadto Zamawiający wyjaśnił, iż nie było możliwe zaprojektowanie dodatkowych powierzchni bez nawiązania do pierwotnego projektu, gdyż prawidłowe wykonanie zamówienia dodatkowego wymagało zarówno realizacji nowych rozwiązań technicznych w zaprojektowanej już części, jak również alternatywnych rozwiązań funkcjonalno-użytkowych gwarantujących wielofunkcyjne przeznaczenie sali.
W związku z powyższym Zamawiający konkluduje, iż wykonanie zamówienia podstawowego pozostawało w ścisłym związku z wykonaniem zamówienia dodatkowego, a wykonanie zadania podstawowego stałoby się niemożliwe bez wykonania zamówienia dodatkowego.

Wynik kontroli:

W pierwszej kolejności odniesiono się do twierdzenia Zamawiającego, zgodnie z którym konieczność wykonania przedmiotowego zamówienia dodatkowego była niezbędna do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego. Jak wynika z wyjaśnień przedłożonych przez Zamawiającego, zasadniczym argumentem uzasadniającym udzielenie zamówienia dodatkowego była potrzeba dokonania modyfikacji dokumentacji projektowej będącej przedmiotem zamówienia podstawowego. Zamawiający wyjaśnił, iż IZ RPO zażądała zaprojektowania dodatkowych pomieszczeń i wprowadzenia zmian funkcjonalnych do projektu, aby w szerszym zakresie realizować funkcję teatralną obiektu.
Zakres udzielanego zamówienia wskazywał, iż wykonanie zamówienia dodatkowego związane było ze zmianą koncepcji przedmiotu umowy objętej zamówieniem podstawowym w toku jej wykonywania. Rozszerzenie zakresu funkcjonalnego obiektu poprzez m.in. zwiększenie jego powierzchni netto było, jak wynika z przedłożonej dokumentacji, efektem ustaleń dokonanych przez Zamawiającego, reprezentantów IZ RPO, projektanta oraz przedstawicieli regionalnych środowisk artystycznych. W związku z powyższym przedmiot zamówienia dodatkowego obejmujący swoim zakresem element Ia – zmieniony projekt koncepcyjny i element IIa – zmieniony projekt budowlany, stanowił w istocie jedynie modyfikację konceptu, będącego przedmiotem umowy podstawowej. Nie sposób jest więc zgodzić się z twierdzeniem Zamawiającego, iż wykonanie zamówienia dodatkowego było niezbędne do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego.
Jednocześnie podkreślono, iż z przekazanej dokumentacji nie wynika, iż przedmiot umowy podstawowej realizowany był w sposób niewłaściwy, czy sprzeczny z jej zapisami, a sama konieczność udzielenia zamówienia dodatkowego umotywowana była jedynie potrzebą zwiększenia funkcji teatralnych obiektu. W związku z powyższym nie sposób jest stwierdzić

na podstawie przedstawionej dokumentacji, że funkcja teatralna nie mogła być realizowana w projektowanym obiekcie, o czym ewidentnie świadczy dokonanie w dniu 01 lutego 2010 roku odbioru elementu umowy podstawowej tj. projektu budowlanego wielobranżowego oraz projektu akustyki. Wskazane elementy zostały odebrane przez Zamawiającego, który nie wniósł zastrzeżeń do przedmiotu wykonanej części umowy. Zgodnie z wyjaśnieniami Zamawiającego, dopiero w trakcie realizacji umowy objętej zamówieniem podstawowym zostały zgłoszone uwagi odnośnie praktycznego wykorzystania projektowanego obiektu. W związku z powyższym Zamawiający podjął decyzję o dokonaniu zmian w dokumentacji projektowej, co w istocie stanowiło jedynie dążenie do poprawienia parametrów technicznych obiektu.

Zamawiający wskazał, iż opracowanie elementu IIa (zmieniony projekt budowlany) miało umożliwić ubieganie się o uzyskanie decyzji o pozwolenie na budowę na realizację zadania. W tym miejscu wyjaśnić należy, iż odebrany w dniu 01 lutego 2010 roku element umowy podstawowej tj. projekt budowlany wielobranżowy oraz projekt akustyki umożliwił uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę. W związku z powyższym stwierdzono, iż zlecenie wykonania zmienionego projektu koncepcyjnego i zmienionego projektu budowlanego, które wymagały ponownego ubiegania się o uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę nie świadczą o tym, iż od ich wykonania uzależnione było wykonanie zamówienia podstawowego. Tym samym, skoro zamówienie podstawowe mogło zostać ukończone bez wprowadzenia przedmiotowych modyfikacji, przesłanka wskazująca, że wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego, była niemożliwa do zastosowania w przedmiotowym stanie faktycznym.

W rzeczowej sprawie podkreślono również, iż nieprzewidywalność sytuacji, z której zaistnieniem związana jest konieczność wykonania zamówienia dodatkowego powinna mieć charakter obiektywny i jednoznaczny. Zakres udzielanego zamówienia wskazywał, iż w niniejszej sprawie nie wystąpiła taka sytuacja, bowiem funkcjonalność obiektu w zakresie możliwości wystawiania w nim sztuk teatralnych była określona już na etapie zamówienia podstawowego. W tym miejscu podkreślić należy, iż wymogi Zamawiającego w stosunku do projektowanego obiektu zostały określone m.in. w lutym 2008 roku w dokumentacji stanowiącej załącznik do regulaminu konkursu na opracowanie projektu koncepcyjnego, gdzie w sposób jednoznaczny podkreślono, iż jedną z funkcji, które ma spełniać projektowany obiekt jest wystawianie sztuk teatralnych oraz adaptacji operowych i musicalowych, a także emisji seansów filmowych w Sali Koncertowej.

Ponadto Zamawiający zawierając umowę dotyczącą przygotowania indywidualnego projektu kluczowego posiadał wiedzę, iż przygotowywany projekt ma charakter strategiczny dla realizacji RPO, a jego wdrożenie jest wyjątkowo istotne z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych wskaźników rozwoju regionu. W związku z powyższym, jeżeli powiększenie możliwości funkcjonalnych obiektu było niezbędne dla prawidłowej realizacji powyższej umowy zawartej z IZ RPO, to już na etapie przygotowania zamówienia podstawowego Zamawiający winien uwzględnić właściwe parametry obiektu, gwarantujące zapewnienie wymaganej realizacji zakładanych funkcji teatralnych, operowych i musicalowych. W związku z powyższym nie zostało zaakceptowane twierdzenie Zamawiającego, iż konieczność dokonania przedmiotowych zmian w projekcie, która implikowana była zapewnieniem właściwego funkcjonowania obiektu w zakresie określonym jeszcze przed zawarciem umowy podstawowej, stanowiła sytuację niemożliwą do przewidzenia.
Zamawiający wniósł zastrzeżenia od wyniku kontroli, które nie zostały uwzględnione przez Krajową Izbę Odwoławczą (uchwała z dnia 15 maja 2013 r. (sygn. akt KIO/KD 40/13).

ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Bieżące orzecznictwo
Krajowej Izby Odwoławczej i sądów okręgowych

Wyrok KIO 1560/13 z dnia 16 lipca 2013 r. – wolna ręka

„Izba zwraca uwagę, że tryb zamówienia z wolnej ręki – tak jak podnosi się w doktrynie oraz orzecznictwie krajowym i europejskim - stanowi najdalej idący wyjątek od zasady konkurencyjności postępowań na gruncie Prawa zamówień publicznych. Tym samym tryb ten można zastosować tylko w sytuacjach ściśle określonych przez Pzp, w tym przypadku art. 67 ust.1 pkt 1 ustawy Pzp, a żadna z przesłanek jego zastosowania nie może być traktowana w sposób rozszerzający. Tak jak podkreśla się w orzecznictwie istnienie tylko jednego dostawcy lub wykonawcy zdolnego do realizacji zamówienia musi być oczywiste i wynikać z obiektywnych, niebudzących wątpliwości faktów, nie zaś tylko z subiektywnego przekonania zamawiającego. Przesłanka jednego wykonawcy, warunkująca dopuszczalność udzielania zamówienia [z wolnej ręki] na podstawie tego przepisu dotyczy sytuacji, w której w danym miejscu i czasie na rynku występuje tylko jeden wykonawca - monopolista, świadczący tego rodzaju szczególne usługi, a obiektywne względy techniczne muszą być poparte rzeczywistym monopolem danego wykonawcy, warunkującym realizację danej usługi tylko przez tego wykonawcę. Z pewnością przekonanie zamawiającego, że tylko dotychczasowy realizator usługi daje gwarancją najlepszego wykonania danego przedmiotu zamówienia, nie jest wystarczającym wypełnieniem powołanych przesłanek. Udzielenie zamówienia z wolnej ręki możliwe jest tylko w przypadku, gdy nie istnieje na rynku jakakolwiek inna możliwość wykonania zamówienia przez innego wykonawcę [innych wykonawców], która alternatywnie realizowałyby cele danego postępowania. Izba ponownie podkreśla, że dla prawidłowego zastosowania przepisu art. 67 ust. 1 pkt 1 lit a) ustawy Pzp nie jest wystarczające wskazanie, że konkretny wykonawca jest zdolny do najbardziej efektywnej realizacji danego zamówienia. Przede wszystkim Zamawiający musi wykazać, że tylko wyłącznie jeden wykonawca jest w stanie w ogóle zamówienie wykonać. Konieczne jest zatem, obiektywne ustalenie przez zamawiającego, czy w danej sytuacji, w odniesieniu do konkretnego

zamówienia, istnieją inni alternatywni wykonawcy, którzy mogliby potencjalnie zrealizować zamówienie.”

pełny tekst orzeczenia

Wyrok KIO 1606/13 z dnia 17 lipca 2013 r. – pytania do siwz

„Z mocy przepisu art. 38 ust. 1 ustawy Pzp wykonawcy przysługuje uprawnienie do żądania od zamawiającego wyjaśnienia treści SIWZ. Z przedmiotowym uprawnieniem skorelowany jest obowiązek zamawiającego do udzielenia wyjaśnień, z tym zastrzeżeniem, że wniosek wpłynął we wskazanym w ustawie terminem. W ocenie Izby, rzeczony obowiązek należy uznać za spełniony, jeśli zamawiający rozwieje wątpliwości wykonawcy w aspekcie będącym przedmiotem wyjaśnień. Zaś samo podjęcie próby udzielenia wyjaśnień, czy też udzielenie wyjaśnień, które w istocie nie stanowią pełnej odpowiedzi na wniosek wykonawcy nie może być traktowane jako wykonanie dyspozycji normy, wyrażonej w przepisie art. 38 ust. 1 ustawy Pzp. Zdaniem Izby, instytucja wyjaśnień nie służy bowiem formalnemu wykonaniu obowiązku wyartykułowanego we wskazanym przepisie, a ma umożliwić wykonawcom powzięcie wiedzy niezbędnej do podjęcia decyzji co do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego i sporządzenia oferty.”

pełny tekst orzeczenia

Wyrok KIO 1743/13 z dnia 29 lipca 2013 r. – warunek doświadczenia

„Zamawiający w powołanych pkt. IV.3.3) i 4) SIWZ określił jakie dokumenty wykonawcy są zobowiązani przedstawić mu wraz z ofertą w celu potwierdzenia spełniania warunku udziału w postępowaniu dotyczącego posiadania wiedzy i doświadczenia. Postawione tam wymogi odpowiadały w swej istocie regulacji zawartej w § 1 ust. 1 pkt 3) Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. z 2013 r. poz. 231). Zgodnie z powołanym przepisem, dokumentami jakich Zamawiający może żądać w celu oceny spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu jest wykaz wykonanych lub wykonywanych usług, wraz z którym przedstawiane mają zostać dowody, potwierdzające należyte wykonanie lub wykonywanie ujawnionych w wykazie usług. Przepis ten rozstrzyga, iż podstawowym dla wykazania spełniania warunku dotyczącego posiadania wiedzy i doświadczenia jest odpowiedni wykaz,

a zatem pisemne oświadczenie samego wykonawcy odpowiadające w swej treści co najmniej wymaganiom określonym w SIWZ. Elementem dodatkowym, mającym potwierdzać jedynie należyte wykonanie wykazywanych usług, są załączone do tegoż wykazu dowody (np. referencje). Przepisy powołanego rozporządzenia przesądzają zatem, iż obowiązkiem wykonawcy, tak aby można było uznać, iż wykazał on spełnianie warunku udziału w postępowaniu, jest złożenie zarówno wykazu, jak i dowodów do niego załączonych potwierdzających należyte wykonanie ujętych w wykazie prac. Niezbędnym zatem jest, aby to wykonawca składający ofertę, złożył wraz z nią własne, odpowiedniej treści, pisemne oświadczenie potwierdzające spełnianie warunku udziału w postępowaniu – wyraźne wskazanie na usługi, które w ocenie wykonawcy odpowiadają swym zakresem wymogom określonym przez Zamawiającego w treści warunku. Dlatego też nie jest wystarczającym przedstawienie wyłącznie referencji, tj. dokumentu wystawionego przez podmiot trzeci – podmiotu na rzecz którego wykonywana była wykazywana przez wykonawcę usługa.
Zgodnie z art. 26 ust. 2a. wykonawca na żądanie zamawiającego i w zakresie przez niego wskazanym jest zobowiązany wykazać spełnianie warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1. W rozpoznawanej sprawie Zamawiający określił, jakiego rodzaju doświadczeniem legitymować się muszą wykonawcy, którzy chcieliby się ubiegać o udzielenie im zamówienia. Wskazał też wyraźnie, że na potwierdzenie spełnienia tego warunku oczekuje przedstawienia mu wykazu wykonanych lub wykonywanych usług o określonej w SIWZ treści, a także dokumentów potwierdzających należyte wykonanie tych usług.
Odwołujący nie przedstawił żądanego przez Zamawiającego wykazu, stąd też słusznie Zamawiający uznał, że wykonawca ten nie wykazał spełniania warunków udziału w postępowaniu."

pełny tekst orzeczenia

Wyrok KIO 1649/13 z dnia 22 lipca 2013 r. – nieprawdziwe informacje

„Podkreślenia wymaga, że stwierdzenie nieprawdziwości informacji musi mieć postać uzyskania pewności, że informacje nie odzwierciedlają rzeczywistości. Nie jest wystarczającym zaistnienie pewnego stanu niepewności, czy wywołanie pewnych wątpliwości, że być może informacje są nieścisłe, czy nie w pełni oddają rzeczywistość. Przesłanka wykluczenia, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp wymaga uzyskania ponad wszelką wątpliwość pewności, że wykonawca podał nieprawdziwe informacje. Jest to szczególna przesłanka, wymagająca każdorazowo jednoznacznego przesądzenia

nieprawdziwości zawartych w ofercie wykonawcy twierdzeń o rzeczywistości. Ustalenie, czy też potwierdzenie nieprawdziwości informacji musi mieć zatem charakter definitywnego i kategorycznego, nie pozostawiającego żadnych wątpliwości stwierdzenia.
Zamawiający w przypadku oczywistych sytuacji nie jest zobowiązany do weryfikowania informacji podanych przez wykonawców, i powinien poprzestać na dokumentach, których wymagał w ogłoszeniu i w SIWZ. Jednak jeżeli powstaną jakiekolwiek wątpliwości co do prawdziwości czy nawet ścisłości podanych informacji (czy na skutek samodzielnej analizy dokumentów przez Zamawiającego, czy dzięki środkom podjętym przez wykonawców, którzy złożyli oferty konkurencyjne), a informacje te mogą mieć wpływ na wynik postępowania, Zamawiający ma obowiązek ustalić czy nie ma do czynienia ze złożeniem nieprawdziwych informacji i koniecznością wykluczenia takiego wykonawcy z postępowania. Wykonawca decydując się na udział w danym postępowaniu przetargowym, składa wraz z ofertą informacje będące oświadczeniami wiedzy w sposób celowy. Podanie takiej, czy innej informacji powinno być rozpatrywane w kategorii starannego działania profesjonalnego uczestnika obrotu gospodarczego. Wykonawcy winni wykazać wysoką staranność przejawiającą się zawodowym charakterem ich działalności, co przemawia za wymaganiem od nich dokładnego zapoznania się z dokumentami postępowania, ewentualnego zadawania zapytań wobec niejednoznacznego brzmienia postanowień specyfikacji".

pełny tekst orzeczenia

Wyrok KIO 1393/13 z dnia 26 czerwca 2013 r. – uzupełnianie dokumentów

„Na wstępie wskazać należy, że termin, który zamawiający może wyznaczyć dla uzupełniania dokumentów i oświadczeń w trybie art. 26 ust. 3 Pzp, nie został przez ustawodawcę doprecyzowany. Każdorazowo to zamawiający korzystając z instytucji wezwania do uzupełnienia określa jego długość. Niewątpliwie jednak winien to być termin umożliwiający wykonawcom realne uzupełnienie żądanych przez zamawiającego dokumentów i oświadczeń. Biorąc pod uwagę powyższe podkreślić należy, że zamawiający obowiązany jest również kierować się zasadą szybkości postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zatem nie może dostosowywać terminów na uzupełnienie dokumentów do potrzeb konkretnego wykonawcy, gdyż naruszałoby to zasadę równego traktowania wykonawców – art. 7 ust. 1 Pzp. (…) Odnosząc się zaś do stanowiska odwołującego opierającego się tym, że termin określony w wezwaniu przypadał w trakcie tzw. „długiego weekendu", Izba uznała zgłoszoną argumentacje za chybioną. Izba wskazuje, że podmioty takie jak K., działające na rynku

dostaw określonych materiałów, należy uznać za profesjonalistów. Tym samym odwołujący jako uczestnik postępowania o udzielenie zamówienia winien był przewidzieć, że również w trakcie trwania, jak to określono tzw. „długiego weekendu", może wystąpić konieczność uzupełnienia dokumentów lub udzielenia wyjaśnień w ramach omawianego postępowania, a zatem nie na nikim innym, a właśnie na odwołującym spoczywał ciężar zapewnienia niezakłóconej pracy w spółce, a także zorganizowanie pracy w ten sposób, aby umożliwić wywiązanie się spółce z wszelkich obowiązków związanych z przedmiotowym postępowaniem. Za niedopuszczalne należy uznać obarczanie zamawiającego zaniedbaniami odwołującego, które są związane z organizacją pracy w spółce, która nie zapewniła - w czasie przebywania Pana K.J. oraz poszczególnych osób uprawnionych do składania oświadczeń woli i zaciągania zobowiązań w imieniu spółki na urlopach wypoczynkowych - przekazania informacji kierowanych ze strony zamawiającego do K."

pełny tekst orzeczenia

Wyrok KIO 1533/13 z dnia 9 lipca 2013 r. – uzupełnianie dokumentów

„Izba podzieliła stanowisko Zamawiającego, zgodnie z którym nie jest dopuszczalne uznawanie – w celu przyznania odpowiedniej punktacji umożliwiającej wyłonienie grona pięciu wykonawców, którzy zostaną zaproszeni do złożenia oferty - doświadczenia uzupełnionego z zastosowaniem regulacji art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, w warunkach gdy wykonawca, na podstawie złożonych we wniosku w celu wykazania spełnienia stawianego warunku udziału w postępowaniu dokumentów wykazał spełnienie warunku. Nie jest także dopuszczalne wzywanie do uzupełnienia dokumentów na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy, w zakresie innym, aniżeli dla wykazania spełnienia warunku udziału w postępowaniu, to jest w celu uczestnictwa w postępowaniu, a nie dla uzyskania punktacji umożliwiającej zaproszenie do złożenia oferty – jeśli wnioski złożyła większa liczba wykonawców, aniżeli Zamawiający w ogłoszeniu przewidział zaproszenie do złożenia oferty. Zasadą jest bowiem, że wykonawca składa poprawny, kompletny, opatrzony wszystkimi wymaganymi w danym postępowaniu w SIWZ i ogłoszeniu dokumentami wniosek, w ustalonym i nieprzywracanym terminie do składania wniosków. (…)
Zgodnie z treścią art. 26 ust. 3 ustawy, zamawiający ma każdorazowo obowiązek wezwania do uzupełnienia dokumentów, jeśli wykonawca nie złożył dokumentu, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy lub pełnomocnictw, albo złożył dokumenty zawierające wady formalne, a także każdej sytuacji niewykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu.

Dyspozycja tego przepisu odnosi się zatem wyłącznie do dokumentów składanych w celu wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu, potwierdzenia, że oferowany przedmiot spełnia wymagania stawiane przez zamawiającego a także pełnomocnictw. Nie obejmuje to natomiast dokumentów, jakie wykonawca składa w celu uzyskania odpowiedniej punktacji, służącej zakwalifikowaniu go w postępowaniach dwuetapowych do grona wykonawców, których zamawiający zaprosi do składania oferty."

pełny tekst orzeczenia

Wyrok KIO 1596/13 z dnia 18 lipca 2013 r. – kwalifikacja prawna zarzutu odwołania

„Izba nie podzieliła stanowiska Odwołującego, że Przystępujący nie wykazał spełniania warunku udziału w postępowaniu (tj. warunku podmiotowego), dotyczącego zezwolenia na prowadzenie określonej działalności. Zezwolenie takie, wydane przez właściwy organ, zostało załączone do oferty. Formalnie Przystępujący jest więc podmiotem, który ma uprawnienia do wytwarzania produktu leczniczego objętego zamówieniem, w praktyce jednak produkt ten nie mógł być wprowadzony do obrotu. Przystępujący nie wykazał więc, że produkt ten spełnia wymagania w zakresie dopuszczenia do obrotu. Izba stanęła na stanowisku, że powyższa okoliczność może być powodem odrzucenia oferty ze względu na jej niezgodność z treścią SIWZ, nie zaś wykluczenia wykonawcy z powodu niespełniania warunków udziału w postępowaniu - o co wnosił Odwołujący. Tym niemniej podkreślić należy, że błędna kwalifikacja prawna zarzutu nie pozbawia Izby możliwości jego rozpatrzenia i w konsekwencji - uwzględnienia. Zarzut odwołania oparty był bowiem na tezie o niewykazaniu, że oferowany przez Przystępującego produkt jest dopuszczony do obrotu. Przeprowadzone postępowanie wykazało zasadność tego zarzutu w tym znaczeniu, że dokonana przez Zamawiającego ocena oferty była błędna, z przyczyn podniesionych w odwołaniu. Izba orzekła zatem w zakresie zarzutu przedstawionego w odwołaniu, dokonując jedynie jego odmiennej kwalifikacji prawnej."

pełny tekst orzeczenia

Wyrok KIO 1420/13 z dnia 3 lipca 2013 r. – unieważnienie postępowania

W ocenie Izby Zamawiający nie wykazał zaistnienia przesłanek, które uprawniały go do unieważnienia postępowania o udzielnie zamówienia publicznego, zaznaczyć bowiem

należy, że celem prowadzenia postępowania o udzielnie zamówienia publiczne jest zawarcie umowy (udzielenie zamówienia) a unieważnienie postępowania o udzielnie zamówienia jest szczególną sytuacją. Izba wskazuje, za orzeczeniem z 10 stycznia 2013 roku sygn. akt KIO 2899/13, że z aktualnego brzmienia art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy wynika, że Zamawiający ma obowiązek unieważnienia postępowania, jeżeli postępowanie obarczone jest wadą, która, po pierwsze - jest niemożliwa do usunięcia, po drugie - uniemożliwia zawarcie umowy niepodlegającej unieważnieniu. Zaznaczyć przy tym należy, że w aktualnym stanie prawnym w przypadku umów w sprawie zamówień publicznych przyjęto konstrukcję względnej nieważności umowy, której skutki, choć co do zasady sięgają od momentu jej zawarcia, mogą powstać dopiero z chwilą wydania konstytutywnego orzeczenia przez Izbę lub sąd powszechny. Orzecznictwo i doktryna stoi na stanowisku, że Zamawiający unieważniając postępowania na podstawie przepisu art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy są uprawnieni do brania pod uwagę nie tylko okoliczności skutkujących unieważnieniem zawartej umowy wynikających z art. 146 ust. 1 ustawy, ale mogą i powinni brać również pod uwagę okoliczności skutkujące unieważnieniem umowy mieszczące się w klauzuli generalnej art. 146 ust. 6 ustawy. Przyznanie wyłącznej kompetencji Prezesowi UZP do wzruszania zawartych już umów, nie powinno ograniczać możliwości Zamawiających niedopuszczenia do ich zawarcia przez unieważnienie postępowania, w razie stwierdzenia, że jest ono obarczone takimi poważnymi i nieusuwalnymi wadami, wpływającymi na ważność umowy w sprawie zamówienia publicznego, choć wykraczającymi poza dyspozycje przepisów art. 146 ust. 1 pkt 1-6.

W ocenie Izby w rozpoznawanej sprawie Zamawiający nie wykazał takiego naruszenia przepisów ustawy, które miało lub mogło mieć wpływ na wynik prowadzonego postępowania o udzielnie zamówienia publicznego. Choć przepis art. 146 ust. 6 ustawy zawiera klauzulę generalną, nie oznacza to, że zakres zastosowania tego przepisu można rozciągać na wszystkie stany faktyczne obejmujące wszelkie nieprawidłowości Zamawiających w toku prowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Zasadą jest, że wszczęte postępowanie ma doprowadzić do wyłonienia najkorzystniejszej oferty, a nie zakończyć się unieważnieniem. Nie można także zupełnie pominąć okoliczności, że w aktualnym stanie prawnym możliwości unieważnienia postępowania z powołaniem się na wpływ tych nieprawidłowości na zawartą umowę, zostały przez ustawodawcę, w świetle literalnego brzmienia przepisów art. 146 ustawy, dla Zamawiających znacząco ograniczone, co wskazuje na konieczność daleko idącej ostrożności przy powoływaniu się na inne, niż wskazane w art. 146 ust. 1 ustawy podstawy podlegania umowy unieważnieniu. Truizmem jest stwierdzenie, że w toku prowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych Zamawiający

popełniają błędy, naruszając przy tym przepisy ustawy. Tym bardziej niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca klauzuli generalnej przepisu art. 146 ust. 6, która pozwalałby Zamawiającym na unieważnienie postępowania z powołaniem się na jakiekolwiek wady prowadzonych przez nich postępowań. Mogłoby to wprost prowadzić do zagrożenia przestrzegania zasady prowadzenia postępowania z zachowaniem uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, szczególnie w sytuacji, gdy stwierdzenie wad postępowania miało miejsce już po ujawnieniu listy wykonawców, którzy mogą uzyskać dane zamówienie. Stąd stwierdzona przez Zamawiających wada postępowania musi być nie tylko niemożliwa do usunięcia, ale wskazywać na dokonanie czynności lub zaniechanie jej dokonania w tym postępowaniu z naruszeniem przepisu ustawy, które miało lub mogło mieć wpływ na jego wynik.

pełny tekst orzeczenia

Postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 23 sierpnia 2013 r. o sygn. akt: XIX Ga 471/13 dotyczący opłaty od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej

tekst orzeczenia

Wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 16 lipca 2013 r. o sygn. akt: VI Ga 71/13 dotyczący pełnomocnictwa do złożenia oferty

tekst orzeczenia

ANALIZY SYSTEMOWE

NR 8/2013

Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych
01.01.2013 – 31.08.2013

I. Rynek zamówień publicznych

Liczba opublikowanych ogłoszeń

Rodzaj ogłoszenia	Miejsce publikacji		RAZEM
	BZP	TED	
O zamówieniu	114 217	15 114	**129 331**
O zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / na podwykonawstwo	65	49	**114**
O udzieleniu zamówienia	113 536	16 031	**129 567**
O konkursie	87	23	**110**
O wynikach konkursu	59	50	**109**
O zmianie ogłoszenia	30 995	10 051*	**41 046**
O koncesji na usługi / roboty budowlane	16	19	**35**
O zamiarze zawarcia umowy	4 251	593	**4 844**
Informacyjne o planowanych zamówieniach	-	343	**343**
O profilu nabywcy	-	17	**17**
RAZEM	**263 226**	**42 290**	**305 516**

* - ogłoszenia dotyczące dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania

Postępowania wszczęte według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	31,52%	7,91%
Dostawy	34,37%	51,53%
Usługi	34,11%	40,56%

Postępowania wszczęte według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	99,14%	96,33%
Przetarg ograniczony	0,46%	3,05%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,05%	0,47%
Dialog konkurencyjny	0,02%	0,15%

Licytacja elektroniczna	0,33%	-

Kryteria oceny ofert
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	95%	94%	86%	92%
Cena i inne kryteria	5%	6%	14%	8%

Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	306	0,27%
Dostawy	259	0,23%
Usługi	385	0,34%
Razem	**950**	**0,84%**

Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	62	0,05%
Dostawy	54	0,05%
Usługi	133	0,12%
Razem	**249**	**0,22%**

Postępowania, w których przewidziano unieważnienie postępowania w przypadku nie przyznania środków pochodzących z budżetu UE i in.
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	1 443	1,26%
Dostawy	1 350	1,18%
Usługi	3 323	2,91%
Razem	**6 116**	**5,35%**

Postępowania, w których przewidziano istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	28 895	25,28%
Dostawy	23 388	20,47%
Usługi	25 811	22,58%
Razem	**78 094**	**68,33%**

Zamówienia udzielone według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	25,88%	7,01%
Dostawy	34,61%	45,35%
Usługi	39,51%	47,64%

Zamówienia udzielone według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	84,54%	85,67%
Przetarg ograniczony	0,37%	2,32%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,04%	1,11%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,06%	10,79%*
Dialog konkurencyjny	0,01%	0,11%
Wolna ręka	12,45%	-
Zapytanie o cenę	2,31%	nie ogłasza się
Licytacja elektroniczna	0,22%	nie ogłasza się

* - w tym wolna ręka

Wartość udzielonych zamówień*

Wartość zamówień	30,396 mld zł

Rodzaj zamówienia	Struktura zamówień wg wartości
Roboty budowlane	61%
Dostawy	20%
Usługi	19%

* - wartość określono na podstawie danych z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (dotyczących postępowań o wartości od 14.000 euro do progów UE)

Ogłoszenia o zamówieniu z ogłoszeniami o udzieleniu zamówienia

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Okres	Liczba ogłoszeń o zamówieniu	Liczba ogłoszeń o zamówieniu, w których opublikowano ogłoszenie o udzieleniu zamówienia	Odsetek
rok 2011	172 473	143 824	83,39%
rok 2012	174 239	147 643	84,74%
I kw. 2013	35 995	30 905	85,86%
I poł. 2013	82 348	68 850	83,61%

Średnia liczba ofert składanych i odrzucanych

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba ofert	
	składanych	odrzucanych

Roboty budowlane	5,00	2,22
Dostawy	2,50	1,57
Usługi	3,09	1,74
Średnio	**3,12**	**1,79**

Zamówienia udzielone według województw

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Województwo	Odsetek liczby	Odsetek wartości
dolnośląskie	7%	8%
kujawsko-pomorskie	5%	5%
lubelskie	6%	5%
lubuskie	2%	3%
łódzkie	5%	6%
małopolskie	10%	9%
mazowieckie	17%	17%
opolskie	2%	2%
podkarpackie	6%	5%
podlaskie	3%	3%
pomorskie	6%	5%
śląskie	10%	11%
świętokrzyskie	3%	3%
warmińsko-mazurskie	4%	4%
wielkopolskie	8%	7%
zachodniopomorskie	5%	5%

Średni czas trwania postępowań

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	2012	2013
Roboty budowlane	39 dni	40 dni
Dostawy	31 dni	32 dni
Usługi	30 dni	31 dni
Średnio	**31 dni**	**33 dni**

Procentowa wartość udzielanych zamówień według kategorii zamawiających

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kategorie zamawiających	% wartości

Administracja rządowa centralna	2,97%
Administracja rządowa terenowa	2,15%
Administracja samorządowa	51,65%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	0,18%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	0,83%
Uczelnie publiczne	4,84%
Podmiot prawa publicznego	6,12%
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	10,33%
Inny	20,94%

Procent liczby udzielanych zamówień według kategorii zamawiających

(zamówienia powyżej 14 000 euro)

Kategorie zamawiających	Udział
Administracja rządowa centralna	2,40%
Administracja rządowa terenowa	2,89%
Administracja samorządowa	41,72%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	0,30%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	1,05%
Uczelnie publiczne	6,54%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	19,16%
Zamawiający sektorowy	1,69%
Inny	24,25%

Rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających

(zamówienia powyżej 14 000 euro)

Kategorie zamawiających	Udział procentowy		
	roboty budowlane	dostawy	usługi
Administracja rządowa centralna	15,96%	25,07%	58,96%
Administracja rządowa terenowa	13,54%	37,49%	48,97%
Administracja samorządowa	36,44%	17,39%	46,17%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	17,71%	35,94%	46,35%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	13,65%	30,37%	55,98%
Uczelnie publiczne	11,87%	53,73%	34,40%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny	8,50%	64,67%	26,83%

zakład opieki zdrowotnej			
Zamawiający sektorowy	11,00%	42,81%	46,19%
Inny	19,77%	40,95%	39,28%

Struktura procentowa trybów udzielania zamówień według kategorii zamawiających

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kategorie zamawiających	Tryb [%]							
	PN	PO	NO	NB	DK	WR	ZC	LE
Administracja rządowa centralna	76,19	0,77	0,00	0,05	0,00	19,70	3,10	0,19
Administracja rządowa terenowa	82,12	0,28	0,00	0,00	0,00	12,35	4,56	0,69
Administracja samorządowa	86,28	0,20	0,04	0,04	0,01	11,35	1,70	0,38
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	86,46	0,00	0,00	0,26	0,00	9,11	2,60	1,56
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	66,62	0,51	0,15	0,51	0,07	18,34	13,79	0,00
Uczelnie publiczne	82,02	0,12	0,02	0,08	0,01	13,95	3,74	0,06
Podmiot prawa publicznego	82,98	0,75	0,06	0,08	0,03	13,48	2,47	0,15
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	90,54	0,34	0,04	0,04	0,01	8,20	0,84	0,00
Inny	81,08	0,68	0,05	0,09	0,02	15,22	2,83	0,04

Liczba zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach innych państw członkowskich UE z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Liczba kontraktów	Rodzaj zamówienia	Równowartość w EUR
Austria	1	1 x dostawy	brak danych
Belgia	8	8 x usługi	4 014 700 EUR
Czechy	8	1 x roboty budowlane 3 x dostawy 4 x usługi	198 262 278 EUR
Dania	3	2 x dostawy 1 x usługi	27 216 027 EUR
Estonia	4	4 x dostawy	1 175 643 EUR
Litwa	4	2 x dostawy 2 x usługi	1 429 736 EUR
Luksemburg	7	7 x usługi	368 500 EUR
Łotwa	3	2 x dostawy 1 x usługi	3 885 497 EUR
Niemcy	12	1 x roboty budowlane 5 x dostawy 6 x usługi	2 250 498 EUR
Rumunia	2	2 x dostawy	3 445 392 EUR
Słowacja	1	1 x dostawy	4 410 000 EUR
Węgry	4	2 x dostawy 2 x usługi	5 963 296 EUR
Włochy	5	4 x dostawy 1 x usługi	151 446 100 EUR
Razem	**62**	**2 x roboty budowlane 28 x dostawy 32 x usługi**	**403 867 667 EUR**

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

Liczba zamówień udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom zagranicznym z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w PLN]								Razem	
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Austria	1	266 230	7	8 591 441	3	8 603 749			**11**	**17 461 420**
Belgia			12	3 829 436	2	11 100 000			**14**	**14 929 436**
Białoruś					1	106 533			**1**	**106 533**
Bułgaria					1	252 694 280			**1**	**252 694 280**
Chiny					1	1 245 000			**1**	**1 245 000**
Chorwacja					1	11 100 000			**1**	**11 100 000**
Czechy	4	660 879 034	13	8 483 241	5	53 686 763			**22**	**723 049 038**
Cypr			4	17 011 050					**4**	**17 011 050**
Dania			2	4 443 668	1	1 588 747			**3**	**6 032 415**
Finlandia			2	2 331 368					**2**	**2 331 368**
Francja	1	157 071 000	11	7 436 485	9	33 705 884			**21**	**198 213 369**
Hiszpania	13	2 040 326 157	2	17 873 867	6	100 415 326			**21**	**2 158 615 350**
Holandia			23	65 385 933	6	75 381 620			**29**	**140 767 553**
Indie			1	362 943					**1**	**362 943**
Irlandia					1	7 680 821			**1**	**7 680 821**
Izrael					1	1 121 834			**1**	**1 121 834**
Japonia	1	148 000 000							**1**	**148 000 000**
Kanada			3	20 195 173					**3**	**20 195 173**
Kazachstan			1	1 065 499					**1**	**1 065 499**
Korea Południowa	1	66 163 152							**1**	**66 163 152**
Litwa			2	3 824 377					**2**	**3 824 377**
Luksemburg					1	755 999			**1**	**755 999**
Łotwa			2	599 600					**2**	**599 600**
Niemcy	4	5 223 363 931	69	412 069 529	14	118 503 709			**87**	**5 753 937 169**
Norwegia					1	3 380 000			**1**	**3 380 000**
Serbia					1	195 875			**1**	**195 875**
Słowacja			1	3 268 485	1	1 575 000			**2**	**4 843 485**
Szwajcaria			37	30 678 534	5	68 188 450			**42**	**98 866 984**
Szwecja			4	3 851 365					**4**	**3 851 365**
Turcja			3	6 969 148					**3**	**6 969 148**
Ukraina					1	14 085 751			**1**	**14 085 751**
USA			2	1 550 000	10	71 144 792			**12**	**72 694 792**
Węgry					1	12 319 000			**1**	**12 319 000**
Wielka Brytania			111	13 696 724	10	45 384 353			**121**	**59 081 077**
Włochy	2	301 905 116	18	6 541 715					**20**	**308 446 830**
Razem	**27**	**8 597 974 618**	**330**	**640 059 581**	**83**	**893 963 486**	**0**	**0**	**440**	**10 131 997 685**

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

II. Kontrola udzielania zamówień publicznych

Kontrole uprzednie

Kontrole	**Liczba**	
Wszczęte	165	
Zakończone	160	
Wyniki kontroli	**Liczba**	**Struktura procentowa**
Nie stwierdzono naruszeń	98	61%
Stwierdzono naruszenia	62	39%
w tym:		
zalecenie unieważnienia	0	0%
	28	45%
ponowna ocena	34	55%
uchybienia formalne		

Kontrole doraźne

Kontrole	**Liczba**	
Wszczęte	45	
Zakończone	73	
Wyniki kontroli	**Liczba**	**Struktura procentowa**
Brak naruszeń	5	7%
Stwierdzono naruszenia	68	93%
W tym: zawiadomienie RDFP	37	54%

Kontrole doraźne zawiadomień

(kontrola wyboru trybu udzielenia zamówienia na podstawie zawiadomień kierowanych do Prezesa UZP w związku z art. 62 ust. 2 i art. 67 ust. 2 ustawy Pzp)

Kontrole	**Liczba**	
Wszczęte	24	
Zakończone	37	
Wyniki kontroli	**Liczba**	**Struktura procentowa**
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	2	5%
Stwierdzono naruszenia	35	95%
w tym:		
uchybienia formalne	35	100%
	28	80%
zawiadomienie RDFP		

Postępowania wyjaśniające

Postępowania wyjaśniające	**Liczba**	
Wszczęte	356	
Zakończone	472	
Wyniki postępowań	**Liczba**	**Struktura procentowa**
przekazane do kontroli	47	10%

III. Środki ochrony prawnej

Liczba odwołań i sposób ich rozstrzygnięcia

	Liczba	
Wniesiono ogółem	2 105	
Rozpatrzono ogółem	2 167	
Sposób rozpatrzenia	**Liczba**	**Rozkład procentowy**
Zwrócone	191	9%
Odrzucone	88	4%
Umorzone postępowanie	328	15%
Umorzone postępowanie – zarzuty uwzględnione przez zamawiającego	353	16%
Oddalone	689	32%
Uwzględnione	518	24%

Odwołania wnoszone w zależności od rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	2013 r.	2012 r.
Roboty budowlane	23%	32%
Dostawy	32%	32%
Usługi	45%	36%

Liczba skarg na wyroki Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych do sądów

Skargi	2013 r.	2012 r.
Liczba wniesionych skarg	97	109
Odsetek ilości wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań	4%	6%

Przygotował:
Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych

Zespół redakcyjny Informatora UZP:

Joanna Czarnecka *Joanna Orzeł*
Gabriela Mucharska *Izabela Rzepkowska*
Wojciech Michalski
pod kierunkiem Anity Wichniak-Olczak

KONTAKT:
Urząd Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17a , 02-676 Warszawa
tel. 458-77-07 fax 458-78-36, informator@uzp.gov.pl